

पेरी मेसन- रहस्य कथेतील गार्डनर

अरुण लाडे

मराठी विभाग प्रमुख राजे धर्मराव महाविद्यालय, मुलचेरा जि. गडचिरोली (महाराष्ट्र)

*Corresponding Author: arun.lade212@gmail.com

Communicated : 02.01.2023

Revision : 08.01.2023
Accepted : 15.01.2023

Published: 27.01.2023

सारांश :

त्यांची पहिली कथा “द पोलिस ऑफ द ऑफ द हाऊस” जून १९२१ मध्ये ब्रीझी स्टोरीज या पल्पमॅगझिनमध्ये प्रकाशित झाली. नोव्हेंबर १९३२ मध्ये, ब्लॅकमास्कमॅगझिनमध्ये छोट्या कादंब-यांची मालिका आली. या मालिकेत केन कॉर्निंग नावाचा तरुण वकील होता. कॉर्निंग ने आपल्या क्लायंटचे स्वातंत्र्य जिंकण्यासाठी भ्रष्ट आस्थापने विरुद्ध लढा दिला. अनेक समीक्षक कार्निंगने या पात्रास पेरीमेसनचा मूळ नमूना मानतात.

१९३३ मध्ये, पेरीमेसन :: केस ऑफ द वेल्फेट क्लॉज” मध्ये उदयास आले, ज्याने डेलास्टीट, त्याच्या सचिवाची ओळख करून दिली. पॉल ड्रेकनेही पदार्पण केले. ड्रेक, एक खजगी अन्वेषक, कथेत वाहून गेलेल्या कोणत्याही स्त्रीला डेट करण्याचा प्रयत्न केला. १९३४ मध्ये जेव्हा “द केस ऑफ द हूलिंग डोंग” हा चित्रपट बनला तेव्हा तिथेही लगेचच फ्रॅंचायझी बनले. १९३० च्या दशकात पेरीमेसनच्या पुस्तकावर बनलेल्या सहाचित्रपटांपैकी हा पहिला चित्रपट होता. पॅरलस्टॅनले गार्डनर यांनी पेरीमेसन यास अजरामर केले.

बिजसंज्ञा:- वकीलीपेशा, चरीत्र नायक, रहस्य, संवाद, आंतरराष्ट्रीय कादंबरी, अनुवादीत मराठी साहित्य.

रहस्य हे व्यक्तीला विविधरंगी भावनांना उद्दीपीत करणारे रसायन आहे. अखिल विश्व साहित्यात मोठ्या स्तरावर लिहिले गेले असले तरी मोजक्या लेखकांनाच ते उत्तम साधले आहे. त्यापैकी अर्लस्टॅनले गार्डनर हे एक आहेत. ते अमेरिकेतील रोमांचकारी कल्पकतेचे बादशाह समजले जातात.

आपल्या रोमांचक साहित्यकृतींना कल्पक, गुंतागुंतीच्या आणि आकर्षक कथानकात गुंफतात. त्यांच्या थक्क करणाऱ्या अनेक कादंबऱ्या आहेत. पेरी मेसन हे स्टॅनले गार्डनर यांच्या कादंबऱ्यांमधील मुख्य पात्र. आपल्या वकीली पेशाद्वारे अनेक रहस्यांचा उलगडा करणारे हे पात्र गार्डनर यांनी अजरामर केले आहे.

अर्लस्टॅनले गार्डनर यांच्या विषयी थोडेसे :-

गार्डनरचा जन्म माल्डन, मॅसॅच्युसेट्स येथे झाला. गार्डनर यांनी १९०९ मध्ये कॅलिफोर्निया मधील पालो अल्टो हायस्कूलमधून पदवी प्राप्त केली आणि

इंडियाना मधील वालपरिसो युनिव्हर्सिटी स्कूल ऑफ लॉ येथे प्रवेश घेतला. बॉक्सिंगमधील त्याची आवड कमी झाल्यामुळे त्याला जवळपास एक महिन्यांनंतर निलंबित करण्यात आले. ते कॅलिफोर्नियाला परतले, त्यांनी स्वतःच कायदेशीर शिक्षण घेतले आणि १९११ मध्ये कॅलिफोर्निया स्टेट बारची परीक्षा उत्तीर्ण केली. कॅलिफोर्नियातील एका लॉ फर्ममध्ये तीन वर्षे टायपिस्ट म्हणून काम करून गार्डनरने कायदेशीर कारकीर्द सुरू केली. एकदा तो बारमध्ये दाखल झाल्यानंतर त्याने गरीब, विशेषतः चिनी आणि मेक्सिकन स्थलांतरितांचा बचाव करून खटल्याचा वकील म्हणून काम करण्यास सुरवात केली. या अनुभवामुळे त्यांनी १९४० च्या दशकात द कोर्ट ऑफ लास्ट रिसॉर्टची स्थापना केली. ज्यांना अयोग्यरित्या तुरुंगात टाकण्यात आले किंवा निष्पक्ष खटला मिळू शकला नाही अशा लोकांना मदत करण्यासाठी समर्पित अशी ही संस्था होती.

१९१२ मध्ये गार्डनर यांनी नताली फ्रान्सिस टॅल्बर्टशी लग्न केले. गार्डनर यांना खटल्यांचा आणि खटल्यांच्या रणनीतीच्याप्रक्रियेचा आनंद होता परंतु अन्यथा कादेशीर सरावाने ते कंटाळले होते. त्यांच्या फावल्या वेळात त्यांनी पल्प मासिकासाठी लिहायला सुरुवात केली. त्यांची पहिली कथा द पोलिस इन द हाउस, जून १९२१ मध्ये ब्रीझी मासिकात प्रकाशित झाली होती. त्यांनी पल्पसाठी अनेक मालिकातील पात्रे तयार केली. ज्यात ए.जे. रॅफल्सच्या परंपरेतील “ जंटलमन थीप ” (सज्जन चोर) चे विडंबन असलेले कल्पक लेस्टर लेथ आणि केन कॉनिंग हे आहे. यांमध्ये त्यांचे सर्वात यशस्वी पात्र म्हणजे पेरी मेसन हे होय.

ज्यावेळी कादंबऱ्या क्वचितच पात्रांच्या जीवनात खोलवर उलगडत असताना गार्डनर यांच्या कादंबऱ्या कथानकाने समृद्ध होत्या जे वास्तवावर आधारित होते. त्यांच्या स्वस्तःच्या अनुभवातून साकारलेले असल्याने गार्डनर यांच्या कादंबऱ्यांत घटनांची सखोलता पहायला मिळते.

अर्ल स्टॅनले गार्डनर हे अमेरिकन मिस्ट्री फिक्शनचे मास्टर होते. ते नागरी हक्क वकील लेखक झाले. त्यांच्या सहस्य कादंबऱ्यांमध्ये गुंतागुंतीचे कथानक आहेत. आव्हानात्मक आणि आश्चर्याने भरलेले, हे सर्वोत्कृष्ट परंपरेतील रहस्यकथा लेखक आहेत. त्यांनी १४६ पुस्तके लिहिली. त्यापैकी अनेक (८५) पेरी मेसनवर या पात्रावर आधारित आहेत. हे काल्पनिक वकीलाचे पात्र लोकप्रिय टिव्ही मालिकेचाही आधार बनला. गार्डनर यांनी केसेस जिंकण्याचा हेवा करण्याजोगा विक्रम साधला. त्यांच्या लोकप्रियतेच्या शिखरावर असताना गार्डनर यांच्या कादंबऱ्यांच्या २६,००० प्रतींची दिवसाला विक्री होत होती.

अर्लस्टॅनले गार्डनर यांच्या कादंबऱ्या

गार्डनर यांची पेरी मेसन पात्र असलेली “ द केस ऑफ द वेल्वेट क्लॉज ” ही पहिली कादंबरी

१९३३ मध्ये प्रकाशित झाली. १९३७ मध्ये गार्डनर हे टेमेकुला, कॅलिफोर्निया येथे गेले, जिथे ते आयुष्यभर राहिले. पेरी मेसन मालिकेतील ८० हून अधिक यशस्वी कादंबऱ्या त्यांनी लिहिल्या. गार्डनर यांचा वाचक वर्ग एक व्यापक आणि आंतरराष्ट्रीय होता. ज्यात इंग्रजी कादंबरीकार एव्हलिन वॉ यांचा समावेश होता, ज्यांनी १९४९ मध्ये गार्डनरला सर्वोत्तम अमेरिकन लेखक म्हटले होते.

द केस ऑफ द स्टटरींग बीशप

द केस ऑफ द काउंटरफिट आय

द केस ऑफ द क्रुव्ड कॅडल

द केस ऑफ द सब्स्टीट्यूट फेस

द केस ऑफ द हाफ-वेकेन्ड वाईफ

द केस ऑफ द फॅबुलस फेक

द केस ऑफ द केअरलेस किटन

द केस ऑफ द बोरोव्ड ब्रूनेट

द केस ऑफ द केअरटेकर कॅट

द केस ऑफ द क्युरीअस ब्राईड

द केस ऑफ द बरीड क्लॉक

द केस ऑफ द वेल्वेट क्लॉज

द केस ऑफ द वन आख विटनेस

द केस ऑफ द केअरलेस क्युपिड

द केस ऑफ द एंप्टी टीन

द केस ऑफ द नर्वस अकप्लिस

द केस ऑफ द क्विनली कंटेसंट

द केस ऑफ द स्लिपवाकर्सनिस

द केस ऑफ द शेपली शॅडो

द केस ऑफ द सकी गर्ल

द केस ऑफ द रनवे कार्प्स

द केस ऑफ द कॅलेंडर गर्ल

द केस ऑफ द कॉशीअस कॉकएट

आणि इत्यादी ... ।

अर्ल स्टॅनले गार्डनर यांच्या कादंबऱ्यांमधील रहस्य

गार्डनर यांच्या कादंबरीतील पेरी मेसन हे मुख्य पात्र आहे. त्यांच्या जोडीलाच असलेले दुसरे एक

महत्वपूर्ण पात्र म्हणजे रहस्य. कादंबरीतील कथानक या रहस्याल घेऊन आपला प्रवास करते, हा प्रवास वाचकांना खिळवून ठेवतो.

१९३३ मध्ये प्रकाशित झालेल्या “ द केस ऑफ द वेल्वेट क्लॉज ” या पहिल्या पेरी मेसन मिस्ट्रीमध्ये पेरी मेसन, डेला स्ट्रीट आणि गुप्तहेर पॉल ड्रेक यांना पहिल्यांदा भेटतो. वकील हॅमिल्टन बर्गर आणि लेफ्टनंट आर्थर ट्रॅंग या कथेत दिसत नाहीत. संपूर्ण कादंबरीत कोर्टरूमचे कोणतेही दृश्य नाही, जे नंतरच्या पुस्तकांमध्ये नेहमीचे आहे.

कथानक एका बिघडलेल्या स्त्रीभोवती फिरते, जी स्वतःला “इवा ग्रिफिन” म्हणते. तिच्या शक्तिशाली पतीकडून तिला ब्लॅकमेल केले जात अल्याचा दावा करून ती मेसनकडे येते. तिला तिच्या अफेअरची बातमी त्याच्यापासून गुप्त ठेवायची आहे आणि मेसनची मदत घ्यायची आहे. दरम्यान, तिच्यावर खुनाचा आरोप आहे आणि त्या बदल्यात ती स्वतः मेसनवर दोष ठेवते. पण पेरी डबल-क्रॉस होण्याचे टाळते आणि तिला आरोपांपासून मुक्त करण्यासाठी संघर्ष करते. वाचक पेरी मेसनसह स्वतःही या कथानकात गुंतून जातो.

“द केस ऑफ द सल्की गर्ल” (१९३३) या कादंबरीत, एका धुर्त वारसाला तिच्या आयुष्यातील पुरूषाची बातमी तिच्या पर्सच्या तारांवर नियंत्रण ठेवणाऱ्या पालकापासून गुप्त ठेवायची असते. मग खून झाला की तोच माणूस आरोपी होतो, असे कथानक आहे.

“द केस ऑफ द हाऊलिंग डॉग” (१९३४)- जेव्हा मेसनला एका संभाव्य क्लायंटला रडणाऱ्या कुत्र्याबद्दल आणि इच्छाशक्तीबद्दल भेटायचे असते, तेव्हा अटर्नीला तो पशुवैद्यकाकडे जाऊ नये असे वाटते. तथापि ज्या व्यक्तीने ते खून केले असेल त्याला हत्येसाठी फाशी देण्यात आली असेल तर ती कायदेशीर आहे का? या प्रकरणात लगेचच पेरी मेसनची आवड निर्माण होते. त्याला

इच्छाशक्ती आणि कुत्र्याव्यतिरिक्त, दुसऱ्याच्या पत्नीसह पळून गेलेला एक माणूस आणि एक घरकाम करणारा माणूस सापडतो. इतर कादंबऱ्यांप्रमाणे येथेही बुचकाळ्यात पाडणाऱ्या घटना वाचकांना बांधून ठेवतात. कादंबरीच्या शेतापर्यंत आपण या प्रकरणाशी जुळून राहतो.

“द केस ऑफ द क्यूरियस ब्राइड” (१९३४)- ही कादंबरी अकल्पित वळणे घेत रहस्याचा टोक गाठते. वधु नसल्याचा दावा करणारी एक स्त्री, तिच्या मित्राबद्दल पेरी मेसनशी सल्लामसलत करते. जिचा नवरा, विमान अपघातात मरण पावला आहे, तिला असे वाटते की तो जिवंत झाला.

“द केस ऑफ द ड्रॉसी मॉस्किटो” (१९४३)- एक श्रीमंत प्रॉस्पेक्टर (सोने इ. मौल्यवान धातूंच्या खाणी शोधणारा) त्याच्या स्वतःच्या अंगणात तळ ठोकून आहे. पेरी मेसन आणि डेलाला विष देण्याचा प्रयत्न होतो. झालेल्या खुनाचा सुगावा काय ? तर वर्तुळात उडणाऱ्या डासाचा आवाज. गार्डनर हे निश्चिंत वकील असल्याने चातुर्य त्यांच्या व्यवसायाचा भागच होता. हे चातुर्य त्यांनी कादंबरी लेखणात वापरले. वकीली पेशातील खाचखळगांसह त्यांनी न्यायाची बाजू ठळकपणे मांडली.

“द केस ऑफ द कुक्ड कॅडल” (१९४४)- समुद्रकिनारी असलेल्या बोटीवर एक प्रेत सापडते. या गुंतागुंतीच्या कथेतील एक महत्वाचा घटक म्हणजे एक मेणबत्ती जी एका कोनात उभी असते. समुद्राच्या पार्श्वभूमीवरील या कथेत गार्डनर यांचे वस्तू निरीक्षण कमालीचे आहे. बोटीचे असो की समुद्र अथवा घडलेल्या घटना, त्यांचे तपशील कथेत विश्वासार्हता निर्माण करतात. गार्डनर यांची तपशील देण्यात हातोटीच आहे.

“द केस ऑफ द ग्रीन- आयड सिस्टर” (१९५३)- या कादंबरीमध्ये, बेकायदेशीर ब्लॅकमेलरपासून कुटुंबाचे रक्षण करण्यासाठी कामावर ठेवलेला मेसन, एका महिलेचा बचाव

करतो. पोलिसांनी तिने ब्लॅकमेलरचा खून केल्याचा दावा कला आहे. या कादंबरीतील कथा घट्ट विणल्या गेली आहे. पुरावे जुळवून आणण्यासाठी टेप रेकॉर्डरचा वापर तसेच कोर्टातील आणि कोर्टाबाहेरील संवाद नाटय निर्माण करण्यासाठी काय केले जाऊ शकते हे, शिकण्यासारखे आहे.

“द केस ऑफ द वेलेड वुल्फ” (१९६०)-ही कादंबरी न्यायालय व न्याय यांच्यातील फरकावर प्रकाश टाकते. अनेकदा दोषी सोडून भलत्यालाच शिक्षा होण्याची वेळ येते. चोराला सोडून सन्यासालाफाशी असा प्रकार या कादंबरीत पहायला मिहतो. एक महिला बलात्कार करणाऱ्यापासून स्वतःचा बचाव करते. जेव्हा तिचा बलात्कारी मृत आढळतो, तेव्हा तिलाच दोषीच्या पिंज-यात उभे केले जाते. मेसन खूनाच्या आरोपावरून तिचा बचाव रितो. पुराव्यासह काही नेत्रदीपक चुकीच्या गोष्टींकडेही तो दिशानिर्देश करतो.

कादंबरीतील संवाद: भाषा सौंदर्य वाढवणारे

कुठल्याही कथानकार निवेदनासह संवाद महत्वाची भूमिका वठवतो. गार्डनर यांचे संवाद भाषिक सौंदर्याला खुलवणारे आहेत. पेरी मेसन हे पात्र वकील असले तरी ते विविध कलांचे जाणकारही आहे. त्यामुळे त्याच्या संवादातून त्याची हुशारी व त्याचे ज्ञान झळकत राहते. लेखक आपल्या प्रत्यक्ष व काल्पनिक यांच्या मिश्रणातून साहित्यकृतीचा अविष्कार करत असतो. त्यास उत्तम संवादांची जोड मिळाली तर त्यात जीवंतपणा येतो. गार्डनर यांच्या कादंब-या वाचताना याची अनुभूती येते. काही कादंब-यामधील संवाद येथे पाहणे उचित ठरेल.

“खूप चांगली कथा आहे. तुमच्या काही टिप्पण्या असतील तर त्या चेकच्या मागे लिहा” हे संवाद किंवा टमप ऑफ द हीप या कादंबरीतील, “आता ऐक लॅम, तो म्हणाला, तू छान अंडी आहेस पण तू चुकीच्या पॅनमध्ये ओतला आहेस.” “टोकन्सच्या

संदर्भात विचार करणे थांबवा आणि त्याऐवजी, शक्य तितक्या प्रामाणिकपणे केलेल्या कामाच्या संदर्भात विचार करा” द केस ऑफ द फर्जर्ड या कादंबरीतील, “लोक खोट आहेत म्हणून आपण मूर्ख असण्याचे कारण नाही.” द केस ऑफ द ग्रिनिंग गोरिला या कादंबरीतील, “आम्ही नाअकी लोक आहोत,” पेरी मेसन हळूच म्हणाला. “आम्ही इंग्रजांसारखे नाही. इंग्रजांना प्रतिष्ठा आणि सुव्यवस्था हवी आहे. आम्हाला नाट्यमय आणि नेत्रदीपक हवे आहे. ही राष्ट्रीय इच्छा आहे. आम्ही विचारांच्या वेगवान गतीसाठी सज्ज आहेत. आम्हाला गोष्टी नेत्रदीपक पद्धतीने हलवायची आहेत.” असे अनेक संवाद वाचकांचे लक्ष वेधून घेतात.

लेखनातील दोष

अर्ल स्टॅनले गार्डनर यांनी असंख्य कादंब-या लिहिल्या. रहस्याला केन्द्रस्थानी ठेवून रचलेले कथानक हे प्रामुख्याने त्यांच्या कादंब-यांचे विषय होते. वाचायला उत्कंठा वाढवणारे हे विषय लेखनासाठी जिकीरीचेही ठरू शकतात. हा धेका पत्करून गार्डनर यांनी असे लेखन केले. त्यांना त्यात बरेच यशही मिळाले. पण एखाद्या लेखकाच्या काही साहित्यकृतींना यश मिळाले म्हणून ‘त्याने लिहेलेले सारेच उत्तम’ असेही मानण्याचे काही कारण नाही. अशा लेखनात एकसुररपणा येण्याचा धोका संभवतो. तो टाळण्याचा गार्डनर हे स्वतः वकीली केल्यामुळे त्यांना अनेकविध गुन्हे प्रकरणांचा अनुभव होता. त्यास त्यांच्या लेखनीची साथ लाभली व अनेक गुढ कादंब-यांचा जन्म झाला. पण गार्डनर हे एक सरळ रस्त्याने गेले. त्यामुळे कधी कधी हा रस्ता अरंजक होतो.

पेरी मेसन-अर्ल स्टॅनली गार्डनर यांच्या लेखणीला लाभलेला हिरा

पेरी मेसनने आपल्या साहित्यिक जीवनाची सुरुवात लेखक एर्ले स्टॅनले गार्डनर यांच्या मनात केली. गार्डनरने कॅलिफोर्नियाच्या लॉ फर्ममध्ये

टायपिस्टपासून वकील म्हणून काम केले, १९११ मध्ये कॅलिफोर्निया बारमध्ये दाखल झाले. १९२१ मध्ये, गार्डनर व्हेंचुरा, कॅलिफोर्निया या लॉ फर्ममध्ये सामील झाले. जेथे त्यांनी १९३३ पर्यंत काम केले. कोणला नको असलेल्या केसेस घेऊन, पैसे देऊशकत नसलेल्या लोकांचा बचाव करण्यासाठी त्यांची ख्याती होती. सकाळपर्यंत त्याला न्यायालयात हजर राहावे लागले नाही, म्हणून तो उशिरापर्यंत लिहीत राहिला.

१९३३ मध्ये, पेरी मेसन “केस ऑफ द वेल्वेट क्लॉज” मध्ये उदयास आले, ज्याने डेला स्ट्रीट, त्याच्या सचिवाची आहेळख करून दिली. पॉल ड्रेकनेही पदार्पण केले. ड्रेक, एक खाजगी अन्वेषक, कथेतवाहून गेलेल्या कोणत्याही स्त्रीला डेट करण्याचा प्रयत्न केला. १९३४ मध्ये जेव्हा “द केस ऑफ द हॉलिंग डॉग” हा चित्रपट बनला तेव्हा तिघेही लगेचच फ्रॅंचायझी बनले. १९३० च्या दशकात पेरी मेसनच्या पुस्तकावर बनलेल्या सहा चित्रपटांपैकी हा पहिला चित्रपट होता.

सारांश

त्यांची पहिली कथा “दपोलिस ऑफ द ऑफ द हाऊस” जून १९२१ मध्ये ब्रीझी स्टोरीज या पल्प मॅगझिनमध्ये प्रकाशित झाली. नोव्हेंबर १९३२ मध्ये, ब्लॅक मास्क मॅगझिनमध्ये छोट्या कादंब-यांची मालिका आली. या मालिकेत केन कॉर्निंग नावाचा तरूण वकील होता. कॉर्निंगने आपल्या क्लायंटचे स्वातंत्र्य जिंकण्यासाठी भ्रष्ट आस्थापनेविरुद्ध लढा दिला. अनेक समीक्षक कॉर्निंगने या पात्रास पेरी मेसनचा मूळ नमूना मानतात.

१९३३ मध्ये, पेरी मेसन :: केस ऑफ द वेल्वेट क्लॉज” मध्ये उदयास आले, ज्याने डेला स्ट्रीट, त्याच्या सचिवाची ओळख करून दिली. पॉल ड्रेकनेही पदार्पण केले. ड्रेक, एक खजगी अन्वेषक, कथेत वाहून गेलेल्या कोणत्याही स्त्रीला डेट करण्याचा प्रयत्न केला. १९३४ मध्ये जेव्हा “द केस

ऑफ द हॉलिंग डॉग” हा चित्रपट बनला तेव्हा तिघेही लगेचच फ्रॅंचायझी बनले. १९३० च्या दशकात पेरी मेसनच्या पुस्तकावर बनलेल्या सहा चित्रपटांपैकी हा पहिला चित्रपट होता. पर्ल स्टॅनले गार्डनर यांनी पेरी मेसन यास अजरामर केले.

निष्कर्ष

त्यांची पहिली कथा “द पोलिस ऑफ द हाऊस” जून १९२१ मध्ये ब्रीझी स्टोरीज या पल्प मॅगझिनमध्ये प्रकाशित झाली. नोव्हेंबर १९३२ मध्ये, ब्लॅक मास्क मॅगझिनमध्ये छोट्या कादंब-यांची मालिका आली. या मालिका आली. या मालिकेत केन कॉर्निंग नावाचा तरूण वकील होता. कॉर्निंगने आपल्या क्लायंटचे स्वातंत्र्य जिंकण्यासाठी भ्रष्ट आस्थापनेविरुद्ध लढा दिला. अनेक समीक्षक कॉर्निंग या पात्रास पेरी मेसनचा मूळ नमूना मानतात.

ज्यावेळा कादंब-या क्वचितच पात्रांच्या जीवनात खोलवर उलगावत असताना गार्डनर यांच्या कादंब-या कथानकाने समृद्ध होत्या जे वास्तवावर आधारित होते. त्यांच्या स्वतःच्या अनुभवातून साकारलेले असल्याने गार्डनर यांच्या कादंब-यांत घटनांची सखोलता पहायला मिळते.

गार्डनर हे स्वतः वकीली केल्यामुळे त्यांना अनेकविध गुन्हे प्रकरणांचा अनुभव होता. त्यास त्यांच्या लेखनीची साथ लाभली व अनेक गुढ कादंब-यांचा जन्म झाला. पण गार्डनर हे एका सरळ रस्त्याने गेले. त्यामुळे कधी कधी हा रस्ता अरंजक होतो.

मी शेवटी असेच म्हणेन की, अर्ल स्टॅनले गार्डनर यांनी पेरी मेसन यास अजरामर केले. ते पात्र गार्डनर यांच्या कादंब-यांना यश प्राप्त करून दिलेच वाचकांचे रहस्यमयी सुद्धा समृद्ध केले.

संदर्भ :-

https://en.m.wikipedia.org/wiki/Erle_stanley_Gardner#cite_ref-6

“Erle Stanley Gardner Bibliography”.

Grooviespad.com.Archived from the original

<https://www.thriftbooks.com/w/>

द केस आफ द लकी लूझर -प्रकाशक: सुनील अनिल मेहता, पब्लिशिंग हाऊस, सदाशिवपेठ, पुणे-३०

द केस आफ द आइस-कोल्ड हॅन्ड्स-प्रकाशक: सुनील अनिल मेहता, पब्लिशिंग हाऊस, सदाशिवपेठ, पुणे-३०

द केस ऑफ केअरलेस क्युपिड- प्रकाशक: सुनील अनिल मेहता, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, सदाशिवपेठ, पुणे-३०

द केस ऑफ द काउंटरफिट आय-प्रकाशक: सुनील अनिल मेहता, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, सदाशिवपेठ, पुणे-३०

द केस ऑफ द हाऊलिंग डॉग-प्रकाशक: सुनील अनिल मेहता, मेहता पब्लिशिंग हाऊस, सदाशिवपेठ, पुणे-३०